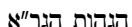

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

לח א מיי פ"ג מה"ג
שאלה ופקדון ה"ג ג
סמג עשין כ"ג טו"ש"ע ח"מ
ס' שד"ם סעי' ד':
ל"ב ב ג מ"י ש"ס פ"ב ה"ג
י סמג ש"ס טו"ש"ע ח"מ
ס' שמו סעי' ד' וסעי'
טו:
ל"ד מ"ד ש"ס פ"ג ה"ג א
סמג ש"ס טו"ש"ע ח"מ
ס' שמו סעי' ה':
ל"ח ה מ"י ש"ס הלכה ב
טו"ש"ע ש"ס סעי' ח:

א [ב"ק לה: וש"נ],
ב [ב"ק קד"א א] לעיל פ"ג;
ד [שמות כ"ג, ה] וקדושין
מ"ו: 1, 1 [במדבר ה', 1] והא
דקאמר לעיל דרב נתנן
מוקי לה בתרתי ה"ה לרב
יהודה מוקי לה הכי אלא
משום שצריך לזן לפרש הכי
הוי מחייב שבועה ונקט
ר"נ אלא הוה דהמוכר
ס' רש"י

הגהות הגר"א

[א] גב' (ומה שהודה
לו לא טענו) מא"מ וי"ב
לפי רש"י הוא מיותר
אלא לפי הראב"ד דלא
קאשינו לה ה"ק אמי
שפיר (דקושית הגמ' משום
דדמי לטמין ושטרין ועי'
רא"ש: [ב] תוס' ד"ה
ה"ג ונראה כמו ס' י"ב
וב"י הרא"ש וטור אלא
הרמב"ם ל"ג כאן ואת"ל:

הוא להד"מ כו'. הרי כפירה וחדא אין צעידן דשאלה מתה הרי
הודאה: ואמאי מה שטענו לא הודא לו. אע"ג דלוקימנא כזכור
ומודה ה"מ לר"ג מיהו מתני' לרב הונא ורב יהודה דקתני ואמאי
ישבע הרי אין כאן הודאה במקל: אישטבע לי איזו מיהא. ואפי'
היא שכורה יש לי עליך שבועה שכן
הוא כדצריך לית לן דרמי בר חמא
דצעי כפירה והודאה בשומרים
דסצירא לן כמ"ד עירוב פרושיות
כתיב כאן וכי כתיב כי הוא זהו
אמלוה הוא דכתיב וגלגול שבועה מן
המורה היא א מואמרה האשה אמן
אמן כדדרשינן ב"ק קט"ז (דף י"ח):
שאלה צבעלים. וקודם שהחזירה
חזר ושכרה מיניה וזשעת שכירתו
לא היה עמו צמלאכתו ונגנבה או
אצדה צימי שכירות מהו: מי אמרי'
שכירות להודא קיימא. ומילתא
אחריתא היא אע"ג דכי משך לה
מעיקרא צבעלים היא ומו לא הדר
משך לה מיהויב ליה דשעת שכירות
ברשות היתה ולא מיחסרף משיכה
וקמי חזירו צמאמרה ולעולם קנין
אחריתא היא ושלל צבעלים היא:
או דלמא שכירות מהו: מי אמרי'
שייבא. כל חייבו שוכר דגניבה
ואצדה ישנן בשאלא ולא הוסיף כלום
ומחמת משיכה ראשונה צאו לו
והיה צבעלים הואי ופטור: שכרה
צבעלים. וקודם שהחזירה חזר ושאלה
ומנו שלל צבעלים ומתה כדרכה
וחיוב זה לא מחמת משיכה ראשונה
בא עליה דהא חיוב שאלה לא שייך
בשכירות מהו מי אמרי' שאלה לענין
אונסין בשכירות ודאי לא שייכא
וחיוב דמחמת קנין שלל צבעלים בא
לו או דלמא כיון דשייכא במקל
דחיוב גניבה ואצדה שעליו יש לתלות
במשיכה ראשונה כמאן דשייכא
בכולה דמי ופטור אף באונסין:
אם"ל כיון דשייכא כו'. איני יודע
להעמידו ולא גרסי' ליה. אלא ה"ג
ואם"ל לא אמרינן כיון דשייכא
במקל כו': שאלה צבעלים שכרה
שלל צבעלים וחזר ושאלה שלל
צבעלים. הדרא שאלה לדוכמה ואזיל
בתר משיכה שאלה קיימא דהיא
צבעלים: מתני' ביד בנו.
המשאל שאלה לו שאל ציד בנו של

שבועת היסת כמו פוגם כתובה ועד אחד מעיד שהיא פרועה
פרק הכותב (כמויות דף פז). ועוד אור"ת דרב יהודה מוקי נמי מתני'
כר"ג ואיכא חדא דהודאה והכי פריך מה שטענו לא הודא לו
כלומר למה ישבע ששכרה מתה היה לו לישבע ששאלה קיימת
והיא אותה שמחזיר לו ולהשיב על
טענתו שאומר שאלה מתה ומשני
ע"י גלגול כיון דצריך לישבע על
אותה שמתה שכדרכה מתה אוקמה
רבנן אידך שבועה נמי עלה בגלגול
טוב לעשות צ' שבועות על פרה
אחת יותר מעל צ' פרות א' אלא הוה
דהמוכר הבית (ב"ב דף ק"ג ע). ליכא
לאוקמי כגון דאיכא פרה אחת של
הודאה ולוקמה דליכא הודאה ומיתי'
ליה שפיר:

מוסף רש"י

ושלחה לו ביד בנו כו'
פטור. דלא קמה בשות
שאל להחייב בלוקימנא עד
שאלה לו מפיו לטלה לו
ציד בנו כו' (ב"ק קד"א). אמר
לו השואל שלחה לי כו'
ושלחה ומתה. כדכתיב
בדק קודם שמיכס לבינה,
חייב. בלוקימנא, שמשעה
שמסרה לשלומו צמית
השואל, נתחייב השואל
בלוקימנא, ואם לא אמר לו
שלח אלא המשאל שלח לו
כשאלר לו זה השאלני
פריך אמר לו קן ועמד
ושלחה ומתה בדרך פטור
(דע"ל פ"ג). וכן בשעה
שמחזירה. אם שכרה
השואל ליד השלח להשיבה
לבעלה ולא אמר המשאל
שאלה לי ציד פלוני ומתה,
חייב. דלא קמה ברשותיה
דמשאל (שם).

שאלה בבעלים שכרה שאל

בבעלים מהו. משמע
אלל שכרה צבעלים וחזר ושכרה
שלל צבעלים פשיטא דשכירות
דקיימא קיימא ואת דלמאמין לעיל
(דף ט"ו): דלמא שכירות צבעלים
ומפקע שכירות שלל צבעלים אלמא
אין שניה מתחברת עם הראשונה
וי"ל דגזירת הכתוב הוא דככל היכא
דאיכא צבעלים או בראשונה או
בשניה פטור:

ה"ג בקונטרס בבעיא שישית

את"ל כיון דשייכא במקל
כמאן דשייכא בכולה לא אמר. ומימה
דא"כ מאי צעי צבעיא רביעית שכרה
צבעלים שאלה שלל צבעלים וחזר
ושכרה מהו אי חזרה שכירות לדוכמה
או לא הא כיון דשאלה שבאמנע
לא חשיב צבעלים היכי תיהדר
שכירות לדוכמה ליחשב צבעלי' אחרי
שכר פסקו הצעלים בשאלה
שבאמנע אין זו סברא כלל ואין לפרש
דבעיא רביעית אינה לפי את"ל
שאמרנו אלא לפי מה שנאמר את"ל
דאמר' כיון דשייכא במקל כמאן
דשייכא בכולה דמי ומפקא ליה כיון
דלא פסקו הצעלים הדרא לדוכמה
או דלמא לא הדרא לדוכמה דשאלה
מפסקא דהואיל דמחמת השאלה
אין שכירות האחרון יכול ליחשב
צבעלים דתרי שייכי לא אמרינן לא
הדרא נמי לדוכמה דא"כ היה לו
לגמ' לפרש את"ל דאמר ועוד דא"כ

הוא להד"מ כו'. הרי כפירה וחדא אין צעידן דשאלה מתה הרי
הודאה: ואמאי מה שטענו לא הודא לו. אע"ג דלוקימנא כזכור
ומודה ה"מ לר"ג מיהו מתני' לרב הונא ורב יהודה דקתני ואמאי
ישבע הרי אין כאן הודאה במקל: אישטבע לי איזו מיהא. ואפי'
היא שכורה יש לי עליך שבועה שכן
הוא כדצריך לית לן דרמי בר חמא
דצעי כפירה והודאה בשומרים
דסצירא לן כמ"ד עירוב פרושיות
כתיב כאן וכי כתיב כי הוא זהו
אמלוה הוא דכתיב וגלגול שבועה מן
המורה היא א מואמרה האשה אמן
אמן כדדרשינן ב"ק קט"ז (דף י"ח):
שאלה צבעלים. וקודם שהחזירה
חזר ושכרה מיניה וזשעת שכירתו
לא היה עמו צמלאכתו ונגנבה או
אצדה צימי שכירות מהו: מי אמרי'
שכירות להודא קיימא. ומילתא
אחריתא היא אע"ג דכי משך לה
מעיקרא צבעלים היא ומו לא הדר
משך לה מיהויב ליה דשעת שכירות
ברשות היתה ולא מיחסרף משיכה
וקמי חזירו צמאמרה ולעולם קנין
אחריתא היא ושלל צבעלים היא:
או דלמא שכירות מהו: מי אמרי'
שייבא. כל חייבו שוכר דגניבה
ואצדה ישנן בשאלא ולא הוסיף כלום
ומחמת משיכה ראשונה צאו לו
והיה צבעלים הואי ופטור: שכרה
צבעלים. וקודם שהחזירה חזר ושאלה
ומנו שלל צבעלים ומתה כדרכה
וחיוב זה לא מחמת משיכה ראשונה
בא עליה דהא חיוב שאלה לא שייך
בשכירות מהו מי אמרי' שאלה לענין
אונסין בשכירות ודאי לא שייכא
וחיוב דמחמת קנין שלל צבעלים בא
לו או דלמא כיון דשייכא במקל
דחיוב גניבה ואצדה שעליו יש לתלות
במשיכה ראשונה כמאן דשייכא
בכולה דמי ופטור אף באונסין:
אם"ל כיון דשייכא כו'. איני יודע
להעמידו ולא גרסי' ליה. אלא ה"ג
ואם"ל לא אמרינן כיון דשייכא
במקל כו': שאלה צבעלים שכרה
שלל צבעלים וחזר ושאלה שלל
צבעלים. הדרא שאלה לדוכמה ואזיל
בתר משיכה שאלה קיימא דהיא
צבעלים: מתני' ביד בנו.
המשאל שאלה לו שאל ציד בנו של

משאל: או ציד עבדו או ציד שלוחו של שאל ומה פטור.

אם מתה בדרך פליגי בה רבה ורב חסדא בהגול קמא (ב"ק דף ק"ד).
רב חסדא מתוך לה להאי שלוחו דשאל דמתני' בשכירו ולקטו שדר
בציתו אצל אין עדים שהוא שלוחו דאי איכא עדים הוי שליח
וחייב השואל באונסין משמסרו לו רבה אומר אפילו עשאו שליח
בעדים לאו שליח הוא להתחייב ע"י באונסין דה"ק ליה איניש
מהימנא הוא אי צעית לשדורי צדיה שדר: וכן נשעה שמחזירה.
אם שלח השואל ציד בנו ועבדו או שלוחו או ציד עבדו ושלוחו
של משאל לא יצאה מרשותו של שאל עד שמבא ליד המשאל ואם
מתה בדרך חייב אמר לו המשאל שאלה לי או שאומר לו השואל
הריני משלחה וכי' וא"ל המשאל שלח ושלחה ומתה פטור: גמ'
ציד

למה הו"ך לומר צבעיא ג' את"ל לא אמר כיון דאפי' אמר א"ש
הבעיא כי היכי דבעיא ד' חזרה לאת"ל דאמר [ב] ונראה כמו שהיה
כתוב בספרים צבעיא שליטת ואת"ל דאמרין כיון דשייכא במקל
כמו ששייכא בכולה דמי וכן משמע צ"י הקונטרס שכן היה בספרו
אלא שהוא הגיה לא אמר' ופשיטא ליה לגמרא דאי לא אמרינן שאלה
צבעלים ושכרה וחזרה ושאלה לא הדרא שאלה לדוכמה דכיון דאינה
ראויה להתחבר עם השכירות שלפניה אפילו נעשה שכירות ע"מ
צבעלים איפסקא לה שכירות דלא הדרא לדוכמה אע"ג שלל
פסקו צעלים שבאמנע אצל את"ל דאמר מיבעיא ליה אם חזרה
שאלה לדוכמה דכיון דראויה להתחבר עם השכירות שלפניה אילו
נעשה שכירות ע"מ צעלים השתא נמי שלל נעשה צבעלים לא
הוי הפסק והדרא לדוכמה או דלמא לא הדרא כיון שהשאלה
אינה יכולה להתחבר עם השכירות שלפניה וליחשב מכחה שאלה צבעלים משום דשכירות ע"מ לא נעשה צבעלים אלא משום דשייכא בשאלה
שלפניה ותרי שייכי לא אמרינן והוי הפסק ולא תחזור השאלה לדוכמה וכן צעיא רביעית ואין הרביעית הולכת באת"ל לכן לא קאמר בה
את"ל ואם תפשוט שליטת נפשוט גם רביעית: [אמר] לו השואל שלח ושלחה ומתה חייב וכן בשעה שמחזירה. מימה דבהגול קמא (ב"ק
דף ק"ד. וס' אמר שמואל אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים תחומים עליה ופריך אלא לשמואל מאי תקנתיה ומשני כי הא דר' אבהו כו' דמהני
דמהני מה שכותב התקבלתי והשתא בלא התקבלתי מהני אם יכול לכתוב שלח לי דאין סברא לחלק צין כותב לאומר פא"פ דכי היכי
דמהני באומר מהני נמי בכותב ומאי קשה ליה דקאמר ומאי תקנתיה האיכא תקנתא טובא שיכתבו לו העדים ויחמתו שפלוני אמר לך
שתשלח ויש לומר דפשיטא שמואל תקנות בפשיטא לשמואל כמו לרבי יוחנן ואינו אומר מאי תקנתיה אלא לפי שרואה להביא
מרכיז אצל ולאסקוי דלפילו התקבלתי לא מהני אם מת משלח ונפלו נכסי קמי יתמי קודם שצא ליד שליח ואין תקנתא אלא בהרשאה:
אמר

אינה יכולה להתחבר עם השכירות שלפניה וליחשב מכחה שאלה צבעלים משום דשכירות ע"מ לא נעשה צבעלים אלא משום דשייכא בשאלה
שלפניה ותרי שייכי לא אמרינן והוי הפסק ולא תחזור השאלה לדוכמה וכן צעיא רביעית ואין הרביעית הולכת באת"ל לכן לא קאמר בה
את"ל ואם תפשוט שליטת נפשוט גם רביעית: [אמר] לו השואל שלח ושלחה ומתה חייב וכן בשעה שמחזירה. מימה דבהגול קמא (ב"ק
דף ק"ד. וס' אמר שמואל אין משלחין מעות בדיוקני אפילו עדים תחומים עליה ופריך אלא לשמואל מאי תקנתיה ומשני כי הא דר' אבהו כו' דמהני
דמהני מה שכותב התקבלתי והשתא בלא התקבלתי מהני אם יכול לכתוב שלח לי דאין סברא לחלק צין כותב לאומר פא"פ דכי היכי
דמהני באומר מהני נמי בכותב ומאי קשה ליה דקאמר ומאי תקנתיה האיכא תקנתא טובא שיכתבו לו העדים ויחמתו שפלוני אמר לך
שתשלח ויש לומר דפשיטא שמואל תקנות בפשיטא לשמואל כמו לרבי יוחנן ואינו אומר מאי תקנתיה אלא לפי שרואה להביא
מרכיז אצל ולאסקוי דלפילו התקבלתי לא מהני אם מת משלח ונפלו נכסי קמי יתמי קודם שצא ליד שליח ואין תקנתא אלא בהרשאה:
אמר